

Startside> Lovgivning og retspraksis> National lovgivning

National lovgivning

Estland

Dette afsnit indeholder oplysninger om retssystemet i Estland og giver et overblik over estisk lovgivning.

Retskilder

Estland indgår i det kontinentaleuropæiske retssystem (civilretligt system). De vigtigste retskilder er retsakter såsom forfatningen, EU-retten, internationale traktater, love og bekendtgørelser.

Juridiske fortolkninger fra den øverste domstol – Riigikohus – og retslitteraturen fungerer også som referencepunkter (f.eks. den kommenterede udgave af forfatningen). Retsafgørelser skaber ikke rettigheder, og domme afsagt i sidste instans er normalt ikke bindende for de underordnede domstole. Men Riigikohus, som også fungerer som forfatningsdomstol, kan annullere retsakter, hvis disse ikke er i overensstemmelse med forfatningen eller med retsakter, der har forrang. I praksis kan domstolene ikke anvende retsakter, der på denne måde er blevet annulleret, ligesom de har ret til at undlade at anvende retsakter, der strider mod forfatningen. I sin egenskab af forfatningsdomstol foretager Riigikohus en intensiv prøvelse af retsakten og kan erklære den for forfatningsstridig (men den kan ikke annullere den).

De almindeligt anerkendte folkeretlige principper og standarder er en integreret del af Estlands retssystem.

Typen af retsakter – beskrivelse

Retsakterne er opdelt i retsakter af generel karakter, dvs. retsstiftende retsakter, og individuelle retsakter, dvs. retsakter, hvorved lovgivningen anvendes i konkrete tilfælde.

Retsakter af generel karakter

Forfatningen – Det fremgår af forfatningens § 3, stk. 1, at staten udelukkende kan gøre brug af sine beføjelser i medfør af forfatningen og love, som er i overensstemmelse hermed.

Love – I henhold til forfatningens § 65 vedtages love af Riigikogu (det estiske parlament), som har den lovgivende magt. Love vedtages i overensstemmelse med forfatningen og offentliggøres i *Riigi Teataja* i overensstemmelse med de gældende formkrav. Kun offentliggjorte love har retskraft.

Dekret – Retsakt, der har retskraft. Hvis det er umuligt at indkalde Riigikogu, kan præsidenten i henhold til forfatningens § 109 i tilfælde af et akut nationalt behov udstede dekret med retskraft. Sådanne dekret skal kontrasteres af formanden for Riigikogu og premierministeren. Ifølge forfatningen kan præsidenten:

udstede såkaldte særdekret i tilfælde af et akut nationalt behov, hvis det er umuligt at indkalde Riigikogu

udstede såkaldte hastedekret i tilfælde af et akut nationalt behov, når regeringen har erklæret undtagelsestilstand, og når det ikke er muligt at indkalde Riigikogu, eller når der ikke er tid til at indkalde Riigikogu.

Et dekret udstedt af republikkens præsident træder i kraft den 10. dag efter offentliggørelsen i Riigi Teataja, medmindre andet bestemmes i dekretet.

Når parlamentet igen er trådt sammen, fremlægger præsidenten dekretene for parlamentet, som så omgående vedtager en lov, der godkender eller ophæver dem. Det fremgår af forfatningens artikel 110, at præsidenten ved et dekret ikke kan udstede, ændre eller ophæve forfatningen, de love, der er nævnt i forfatningens § 104, love der fastsætter nationale skatter eller statsbudgettet.

Bekendtgørelser – I overensstemmelse med forfatningens § 87 og § 94 kan regeringen og ministrene vedtage bekendtgørelser på grundlag af og med hjemmel i en lov. I forbindelse med behandlingen af spørgsmål af lokal betydning eller i de tilfælde, der præciseres i loven, kan lokalforvaltningsrådene ligeledes udstede bekendtgørelser. Desuden kan formanden for Estlands nationalbank, statsrevisoren og styrelsesrådene for de offentlige universiteter vedtage bekendtgørelser. Bekendtgørelser kan kun vedtages på grundlag af og inden for de begrænsede beføjelser, der fastsættes i loven.

Republikkens regering og ministrene har ret til at vedtage bekendtgørelser intra legem. Medmindre andet bestemmes i bekendtgørelsen, træder disse i kraft på tredjedagen efter deres offentliggørelse i Riigi Teataja.

Individuel lovgivning

Bekendtgørelse, forvaltningsmæssig – en individuel forvaltningsakt, hvorved en offentligretlig myndighed træffer beslutning og dispositioner vedrørende individuelle juridiske spørgsmål. I henhold til forfatningens § 87, stk. 6, udsteder regeringen bekendtgørelser på grundlag af og med hjemmel i en lov. Premierministeren samt formænd for regioner og lokalforvaltninger er også bemyndigede til at udstede bekendtgørelser.

Afgørelse – en individuel forvaltningsakt udstedt på basis af administrative indsigelser eller klager, eller hvorved der pålægges sanktioner. Afgørelser vedtages også af Riigikogu, lokalforvaltningsrådene, den nationale valgkomité og domstolene.

Direktiv – I henhold til forfatningens § 94 vedtager ministeren direktiver på grundlag af og med hjemmel i en lov. Et direktiv indeholder en generel obligatorisk adfærdskodeks for spørgsmål i relation til ansættelse i et ministerium eller med hensyn til fastlæggelse af strukturen af og tilrettelæggelse af aktiviteterne i statslige organer, der hører under et ministeriums kompetence.

Hierarki af retsakter

Hierarkiet blandt retsakterne er som følger: forfatningen, EU-retten, internationale aftaler, love og dekret, bekendtgørelser udstedt af den estiske regering og ministerielle bekendtgørelser. Ud over generelle retsakter findes der individuelle retsakter, som er udstedt på basis af en lov og ligger under love og bestemmelser i hierarkiet. Retsakterne på et givet niveau skal være i overensstemmelse med dem på et højere niveau.

Institutionelle rammer

Institutioner med ansvar for at vedtage retsregler

Estlands institutionelle opbygning følger princippet om magtens tredeling (forfatningens § 4).

Den lovgivende magt udøves af Riigikogu. I henhold til forfatningens § 103 har regeringen, medlemmer af Riigikogu, grupper i parlamentet, parlamentsudvalgene og Estlands præsident ret til at fremsætte lovforslag. Præsidenten kan dog kun fremsætte forslag til ændring af forfatningen. Riigikogu behandler lovforslagene og beslutter, om et givet lovforslag skal vedtages eller forkastes.

På grundlag af en beslutning truffet med absolut flertal blandt parlamentets medlemmer kan Riigikogu foreslå regeringen at fremsætte et lovforslag, som det finder ønskværdigt.

Riigikogu har ret til at sende et lovforslag eller et spørgsmål af national betydning til folkeafstemning. Befolkningens afgørelse træffes med flertal blandt de afgivne stemmer ved folkeafstemningen. Love, der vedtages ved folkeafstemning, bekendtgøres umiddelbart af Estlands præsident. Beslutninger vedtaget

ved folkeafstemning gælder for alle statens instanser. Hvis et lovforslag, der er sendt til folkeafstemning, ikke opnår et flertal af de afgivne stemmer, udskriver præsidenten parlamentsvalg. Spørgsmål vedrørende budgettet, beskatning, statens økonomiske forpligtelser, ratificering eller afvisning af internationale aftaler, indførelse eller ophævelse af undtagelsestilstand samt om det nationale forsvar kan ikke sendes til folkeafstemning. Den udøvende magt ligger hos Estlands regering. I de fleste tilfælde fremlægger regeringen lovforslag for Riigikogu. Lovforslag fremlægges for regeringen af ministerierne, som på forhånd skal have gennemført en gensidig konsultationsproces.

Justitskansleren og rigsrevisoren deltager i regeringsmøderne og har taleret. Deres forslag er ikke bindende for regeringen, men deres anbefalinger og forslag tages ofte i betragtning. Hvis justitskansleren og rigsrevisoren mener, at det er nødvendigt, kan de forelægge deres forslag direkte for det relevante parlamentsudvalg, der behandler lovforslaget. I overensstemmelse med forfatningens § 139 analyserer justitskansleren alle forslag, han eller hun har fået stillet vedrørende lovgivningsændringer, vedtagelse af nye love og de statslige institutioners arbejde og sender i givet fald en rapport til Riigikogu. Hvis justitskansleren konstaterer, at en retsakt, der er vedtaget af den lovgivende magt, den udøvende magt eller en lokal myndighed, er i modstrid med forfatningen eller en lov, stiller han eller hun over for den myndighed, der har vedtaget loven, forslag om at bringe den i overensstemmelse med forfatningen eller loven inden for 20 dage. Hvis loven ikke inden for det tidsrum bringes i overensstemmelse med forfatningen eller loven, stiller justitskansleren forslag til Riigikohus om, at loven skal erklæres ugyldig i henhold til forfatningens § 142.

Præsidenten bekendtgør love, der er vedtaget af Riigikogu, eller kan nægte at bekendtgøre en lov. I sidstnævnte tilfælde sender præsidenten loven tilbage til Riigikogu sammen med en begrundelse med henblik på fornyet behandling og afstemning.

Justitsministeren offentliggør vedtagne love, der er bekendtgjort af præsidenten, i den estiske officielle publikation Riigi Teataja (Estlands lovtidende).

Beslutningsprocedurer

Lovgivningsproceduren i Riigikogu omfatter følgende trin:

fremsættelse af lovforslag

behandling af lovforslag

vedtagelse af lovforslag

Initiativret

I henhold til forfatningens § 103 har regeringen, medlemmer af Riigikogu, grupper i parlamentet, parlamentsudvalgene og præsidenten ret til at fremsætte lovforslag. Præsidenten kan dog kun fremsætte forslag til ændring af forfatningen. Lovforslag skal opfylde de tekniske regler, der er vedtaget af Riigikogus præsidium, samt reglerne om god lovgivningspraksis og de tekniske regler, der er vedtaget af regeringen. Riigikogus præsidium sender lovforslag til det stående parlamentsudvalg, der er ansvarligt for lovforslaget.

Behandling af lovforslag

Lovforslag udarbejdes af et stående parlamentsudvalg (retsudvalget, forfatningsudvalget, økonomiudvalget mv.) til et plenarmøde i Riigikogu. På begæring fra det ansvarlige udvalg sættes lovforslaget på dagsordenen for plenarmødet i Riigikogu.

I henhold til loven om Riigikogus interne regler og forretningsorden skal førstebehandling af lovforslaget finde sted inden for syv arbejdsuger i Riigikogu efter, at det er blevet accepteret. Lovforslag drøftes ved tre behandlinger på plenarmøder i Riigikogu. Ved førstebehandlingen drøfter man de hovedprincipper, der ligger til grund for forslaget. Hvis der ikke under forhandlingerne fra det udvalg, der står for lovforslaget, eller fra nogen gruppe stilles forslag om, at lovforslaget skal forkastes, afsluttes førstebehandling uden afstemning. Efter førstebehandling har medlemmerne af Riigikogu og parlamentsudvalgene og grupperne 10 arbejdsdage til at stille ændringsforslag. Hvis det ansvarlige udvalg foreslår det, kan formanden for Riigikogu fastsætte en anden frist for at stille ændringsforslag.

Udvalget inddrager i drøftelserne om projektet de interessegrupper, der har været involveret i forberedelsen af projektet, og som ønsker at deltage i drøftelserne.

Det udvalg, der står for lovforslaget, gennemgår alle stillede ændringsforslag og beslutter, om de skal tages i betragtning ved udarbejdelsen af den nye tekst for lovforslaget. Med henblik på andenbehandlingen udarbejder det en ny udgave, der indeholder alle de vedtagne ændringer og de ændringer, som udvalget selv har foretaget. Det ansvarlige udvalg udarbejder til andenbehandlingen et forklarende notat, som indeholder oplysninger i relation til behandlingen af lovforslaget, f.eks. årsagerne til, at foreslåede ændringer er accepteret eller forkastet, og holdningen hos den person, der tog initiativ til eller fremsatte lovforslaget, de eksperter, der har været involveret i processen, og andre personer.

Lovforslaget sættes på dagsordenen ved andenbehandling efter forslag fra det kompetente udvalg. På opfordring fra Riigikogus præsidium, det ansvarlige udvalg eller den person, der tog initiativ til lovforslaget, kan Riigikogu afbryde andenbehandlingen af lovforslaget uden afstemning. Hvis en parlamentarisk gruppe foreslår, at behandlingen afbrydes, sættes dette forslag til afstemning. Hvis andenbehandlingen af et lovforslag suspenderes, kan der stadig stilles ændringsforslag. Hvis andenbehandlingen i Riigikogu ikke afbrydes, anses andenbehandlingen for afsluttet, og lovforslaget går til tredjebehandling. Forslag til en beslutning i Riigikogu kan sættes til afstemning efter afslutningen af andenbehandlingen.

Når andenbehandlingen er afsluttet, udarbejder det ansvarlige udvalg lovforslagets endelige tekst til tredjebehandlingen og foretager sproglige og tekniske forbedringer. Med henblik på tredjebehandlingen kan Kommissionen udarbejde en begrundelse, der giver et overblik over de ændringer, der er foretaget ved andenbehandlingen. Under tredjebehandlingen af lovforslaget åbnes der for forhandlinger, hvor repræsentanter fra grupperne udtaler sig. Ved tredjebehandlingen kommer lovforslaget til endelig afstemning.

Vedtagelse

Love og Riigikogu-beslutninger vedtages ved offentlig afstemning i Riigikogu. En endelig afstemning afholdes under tredjebehandlingen af lovforslag. Antallet af medlemmer af Riigikogu, der skal stemme for et lovforslag, for at det kan vedtages, er fastlagt i forfatningens § 73 og § 104, hvor lovene er opdelt i følgende kategorier:

forfatningsforskrifter, dvs. love, der kræver absolut flertal blandt medlemmerne af Riigikogu (mere end halvdelen af Riigikogus 101 medlemmer skal stemme for vedtagelse af loven), og

almindelige love, dvs. love, der kræver simpelt flertal (loven vedtages, hvis det antal medlemmer af Riigikogu, der stemmer for loven, er højere end det antal, der stemmer imod).

Følgende love kan kun vedtages eller ændres med absolut flertal blandt Riigikogus medlemmer:

lov om statsborgerskab

valgloven for Riigikogu

valgloven for Estlands præsident

valgloven for lokalforvaltninger

loven om folkeafstemning

loven om Riigikogus forretningsorden og Riigikogus procedureregler

lov om vederlag til republikkens præsident og Riigikogus medlemmer

loven om Estlands regering

loven om anlæggelse af sager mod Estlands præsident og medlemmerne af regeringen
loven om nationale mindretals kulturelle selvbestemmelse
loven om statsbudgettet
loven om Estlands nationalbank
loven om Estlands revisionsret
loven om domstolssystemets opbygning og retsplejelovene
loven om udenlandske og indenlandske lån og om statens formuemæssige forpligtelser
loven om undtagelsestilstand
loven om det nationale forsvar i fredstid og loven om det nationale forsvar i krigstid.

Når en lov eller en Riigikogu-beslutning er blevet vedtaget, underskrives den af formanden for Riigikogu, eller i dennes fravær af næstformanden for Riigikogu, som ledede mødet, senest den femte arbejdsdag efter vedtagelsen.

Bekendtgørelse

Når en lov er vedtaget og underskrevet, sendes den til præsidenten med henblik på bekendtgørelse. Republikkens præsident kan nægte at bekendtgøre en lov, der er vedtaget af Riigikogu, og kan inden for en frist på 14 dage fra modtagelsen af loven sende den tilbage til Riigikogu sammen med en begrundet udtalelse for at få Riigikogu til at behandle den på ny og træffe en ny afgørelse. Hvis Riigikogu vedtager loven, som præsidenten har sendt tilbage, uden ændringer, bekendtgør præsidenten loven eller forelægger Riigikohus et forslag om at erklære loven for forfatningsstridig. Hvis Riigikohus erklærer, at loven er i overensstemmelse med forfatningen, er præsidenten forpligtet til at bekendtgøre den.

Loven træder i kraft på tiendedagen efter offentliggørelsen i Riigi Teataja, medmindre andet fremgår af selve loven.

Offentliggørelse af retsakter

De vigtigste lovgivningsmæssige instrumenter og internationale aftaler offentliggøres i Riigi Teataja. Love og bekendtgørelser får først retskraft, når de er offentliggjort i Riigi Teataja.

Le [Riigi Teataja](#) er onlineudgaven af Estlands lovtidende og den centrale database for lovgivningen i Estland. Siden den 1. juni 2010 er Riigi Teataja som officiel publikation udelukkende blevet udgivet på internettet.

Siden den 1. januar 2011 er Riigi Teataja blevet offentliggjort af justitsministeriet.

Kort beskrivelse af indholdet

Love og bestemmelser, internationale aftaler, Riigikogu-beslutninger, bekendtgørelser udstedt af regeringen offentliggøres i Riigi Teataja, mens andre vigtige oplysninger (f.eks. oversættelser af retsakter og proceduremæssige oplysninger vedrørende forslag til retsakter) ligeledes stilles til rådighed ad denne vej. Flertallet af de lovgivningsmæssige instrumenter, der er vedtaget siden 1990, er tilgængelige i Riigi Teataja.

Siden den 1. juni 2002 er officielle konsoliderede versioner af love, dekretter udstedt af Estlands præsident, myndighedsbestemmelser, ministerielle bekendtgørelser, bekendtgørelser udstedt af direktøren for den estiske nationalbank (Eesti Pank) og bekendtgørelser fra den nationale valgkomité blevet offentliggjort i Riigi Teataja. Siden den 1. juni 2010 er konsoliderede udgaver af Riigikogus beslutninger blevet offentliggjort i Riigi Teataja, og siden udgangen af 2011 gælder dette også konsoliderede bekendtgørelser fra lokalforvaltningerne.

Hver gang sådanne retsakter ændres, udarbejdes der en ajourført konsolideret version, der indeholder ændringerne, som udgives samtidig med retsaktens, hvormed ændringen blev indført, sammen med oplysning om ikrafttrædelsestidspunktet. De konsoliderede udgaver er officielle og kan lægges til grund for gennemførelsen af lovgivningen. De har retskraft.

Alle retsakter får et elektronisk stempel, når de offentliggøres. Enhver kan kontrollere dette stempel, som garanterer, at retsaktens indhold ikke er blevet ændret siden offentliggørelsen. Desuden forsynes alle offentliggjorte retsakter med et tids- og datostempel, som gør det muligt at afsløre tilfælde af uautoriseret behandling.

Det er muligt at læse de konsoliderede udgaver, der er i kraft på en given dato. Man kan ligeledes få adgang til eventuelle fremtidige udgaver af disse retsakter. Alle konsoliderede udgaver hænger sammen med tidligere og kommende udgaver. På denne måde er det muligt at "rejse i tiden" og gå fra én udgave af den konsoliderede tekst til den næste og omvendt. Det er muligt at sammenligne forskellige konsoliderede versioner af den samme retsakt for at se, hvilke ændringer der er foretaget.

Linkene i den konsoliderede version gør det muligt at åbne de bekendtgørelser, der er udstedt på baggrund af loven, samt at komme fra disse bekendtgørelser til de bestemmelser i loven, som danner baggrund for udstedelsen af bekendtgørelserne.

I Riigi Teataja henvises der også til proceduremæssig information vedrørende de offentliggjorte retsakter, som bl.a. gør det muligt at læse de forklarende notater (links til høringsdatabase og til forhandlinger i Riigikogu), links med EU-lovgivning, oversættelser og andre yderligere oplysninger, der er nødvendige for at kunne forstå den pågældende retsakt.

På Riigi Teatajas websted kan man søge i endelige domme fra de regionale domstole og distriktsdomstolene samt i domme afsagt af Riigikohus. Webstedet indeholder også oplysninger om dato og sted for retsmøderne.

Sammendrag og kortfattede beskrivelser af domme afsagt af Riigikohus og domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) offentliggøres også. Sammendragene er systematiseret, og det er muligt at søge i sammendragene af domme afsagt af Riigikohus ved hjælp af nøgleord eller henvisninger til retsakter. Man kan foretage søgninger i sammendrag af domme fra EMD ud fra den pågældende artikel.

Riigi Teataja indeholder ligeledes oplysninger om den aktuelle situation på det lovgivningsmæssige og retlige område.

Den 30. oktober 2013 blev [Riigi Teatajas engelske websted](#) lanceret, som indeholder de ajourførte engelske oversættelser af de konsoliderede udgaver af lovene. Engelske oversættelse af alle de konsoliderede udgaver af lovene (med undtagelse af love om ratificering) har været tilgængelige siden udgangen af 2014. Lovene oversættes af autoriserede oversættere. Oversættelsen til engelsk af de ajourførte udgaver af teksterne gik i gang i 2011 på initiativ af justitsministeriet. Selv om oversættelserne ikke har retskraft, føres de ajour. Alle og enhver kan bede om at få tilsendt de nyeste oversættelser til sin e-mailadresse ved at tilmelde sig tjenesten My RT.

En søgefunktion til forslag til retsakter gør det også muligt at søge i de forskellige proceduremæssige etaper for retsakter, der allerede er vedtaget eller er under vedtagelse. Det er ligeledes muligt på denne måde at få adgang til alle oplysninger vedrørende lovgivningsprocedurerne og til relevante dokumenter, der allerede er udarbejdet. Enhver kan også bede om at få tilsendt oplysninger om vedtagelsen af et forslag til en retsakt fra den ene etape i proceduren til den næste til sin e-mailadresse ved at tilmelde sig tjenesten Minu RT.

Når man bruger tjenesten Minu RT, kan man oprette sin egen brugerportal. Man kan tilføje links til retsakter og anmode om at få information pr. e-mail om nye retsakter og yderligere oplysninger via denne portal.

Er der gratis adgang til den estiske lovdatabase?

Brugere har **gratis** adgang til Riigi Teataja og til alle juridiske informationstjenester.

Alle interesserede kan få gratis adgang til online-versionen af Riigi Teataja i kommuner og på offentlige biblioteker (ca. 600). Det er også muligt at få hjælp til at søge efter de pågældende lovgivningsmæssige instrumenter. Det er også muligt at få hjælp til at søge efter de pågældende retsakter. Brugere skal have mulighed for at printe op til 20 sider, uden at det koster noget.

Den østiske lovdatabases historie

Le [Riigi Teataja](#) er Republikken Estlands officielle publikation og er blevet udgivet siden 27. november 1918. Udgivelsen af Riigi Teataja blev suspenderet i 1940 og genoptaget i 1990.

Riigi Teataja er blevet udgivet på internettet siden 1996, og 1. juni 2002 fik online-udgaven også status som officiel publikation.

Siden den 1. juni 2010 er Riigi Teataja som officiel publikation udelukkende blevet udgivet på internettet. Den er ikke siden blevet udgivet i papirformat.

I november 2010 blev der indført et mere brugervenligt IT-system med mere juridisk information. Systemet udvikles under ledelse af regeringens generalsekretariat med økonomisk støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

Siden den 20. januar 2012 har sammendrag af domme afsagt af Riigikohus og EMD, forskellige oplysninger om aktuelle spørgsmål på det retlige område i almindelighed og oplysninger om retspraksis og retsmøder ligget på Riigi Teatajas websted.

I slutningen af 2012 blev der indført en søgefunktion til forslag til retsakter.

Siden 2013 er alle bekendtgørelser, som vedtages af lokalforvaltningerne, samt ajourførte konsoliderede udgaver af disse tekster blevet offentliggjort i Riigi Teataja.

Siden den 24. september 2013 er alle retsakter blevet forsynet med et elektronisk stempel af publikationskontoret samt et tids- og datostempel, når de offentliggøres i Riigi Teataja.

Den 30. oktober 2013 blev der lanceret en engelsk udgave af Riigi Teataja.

Som led i processen med at udvikle den nye elektroniske udgave af Riigi Teataja vil der blive oprettet en forbindelse til den europæiske N-Lex-portal.

Sidste opdatering: 14/09/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.